

БҮЙРЫҚ

2024 жылғы 29 тамыз
Шымкент қаласы

ПРИКАЗ

№ 145/2.
город Шымкент

Сынып жетекшілерге әдістемелік бірлестік жетекшісін бекіту туралы

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрінің «Орта білім беру ұйымдарында сынып жетекшілер туралы» 2016ж 12 қаңтардағы № 18 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің білім беру ұйымдарында «Біртұтас тәрбие» бағдарламасын бекіту туралы 30.07.2024ж №194 бұйрығының 2-қосымшасын жүзеге асыру мақсатында, **БҮЙЫРАМЫН:**

1. Мектепте сынып жетекшілермен «Біртұтас тәрбие» бағдарламасын бекіту туралы 30.07.2024ж №194 бұйрығының 2-қосымшасын жүзеге асыру мақсатында оқу-тәрбие жұмыстарын үйлестіруде және сынып жетекшілермен әдістемелік жұмыс жүргізу үшін сынып жетекшілердің әдістемелік бірлестік жетекшілігіне төмендегі мұғалімдер бекітілсін.

2. Қазақ сыныптары бойынша сынып жетекшілердің ӘБ жетекшісі болып ағылшын тілі пәні мұғалімі Н.Түзел, орыс тілді сыныптарда сынып жетекшілердің ӘБ жетекшісі болып биология пәні мұғалімі О.Орлова-Зинкина бекітілсін.

3. Сынып жетекшілердің ӘБ жетекшілерімен жұмыс жүргізуді директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары Д.Асанова мен А.Оразбаеваға жүктеймін.

№15 мектеп-лицей директоры

Ж.Саржанова

Бұйрықпен таныстым:	29.08	
	Күні	колы
Бұйрықпен таныстым:	29.08	
	Күні	колы
Бұйрықпен таныстым:	29.08	
	Күні	колы
Бұйрықпен таныстым:	29.08	
	Күні	колы

қолтаңбаның толық мәні
қолтаңбаның толық мәні
қолтаңбаның толық мәні
қолтаңбаның толық мәні

№15 Д.Н.Менделеев атындағы мектеп-лицейіндегі 2024-2025 оқу жылындағы сынып жетекшілердің ӘБ жұмыс жоспары

№	Жұмыс мазмұны	I отырыс	Мерзімі	Жауаптылар
1	«Біртұтас тәрбие» бағдарламасын бекіту туралы 30.07.2024ж №194 бұйрығының 1,2-қосымшасымен танысу. Сынып жетекшілердің отырысының жылдық жоспарын талқылап,бекіту		Тамыз	Д.Асанова А.Оразбаева
2	Сынып жетекшілердің міндеттері,құжаттары туралы			Д.Асанова А.Оразбаева
3	Мектептің ішкі тәртіп ережесіндегі сынып жетекшілердің және оқушылардың құқықтары мен міндеттері туралы түсіндірме жұмыстарын жүргізу			А.Оразбаева
4	Ата-аналарды педагогикалық колдау орталығының жұмысы туралы			Д.Асанова А.Оразбаева
5	Сынып жетекшілердің оқушылармен және ата-аналармен жүргізілетін жылдық жоспарын талқылау			Д.Асанова А.Оразбаева
6	Сынып жетекшілердің сынып сағаттарының жылдық жоспарларына қойылатын талаптар			Д.Асанова А.Оразбаева

II отырыс

1	Отбасының бала тәрбиесіндегі орны. Баяндама	Қазан	Н.Түзел
2	Құқықбұзушылыққа бейім оқушылармен жүргізілген жұмыстар		Д.Асанова
3	«Біртұтас тәрбие» бағдарламасын іске асыру мақсатында «Әлеуметтік жобалар мен іс-шаралар арқылы құндылықтарды енгізу» бойынша атқарылған және атқарылатын жұмыстар туралы		Д.Асанова А.Оразбаева
4	Әр түрлі мәселелер		ДТЖОЖО

III отырыс

1	Әлеуметтік қамқорлықтағы балалармен жұмыста сынып жетекшілердің іс-әрекеті туралы	Қараша	Әлеуметтік педагог
2	Сыныптан тыс іс-шаралар мен сынып сағатының өкізілуі (Баяндама)		ӘБ жетекшісі
4	Әр түрлі мәселелер		Д.Асанова

IV отырыс

1	Тәрбие жұмысының жарты жылдық есебі	Қаңтар	Д.Асанова А.Оразбаева
2	Психологиялық қиын жағдайға тап болған оқушылармен жұмыстағы сынып жетекшілердің іс-әрекеті		Г.Мырзабекова Н.Есқараева
	Ата-аналарды педагогикалық колдау орталығының жұмысы туралы		А.Оразбаева
3	Бірлескен жоспар бойынша іс-шаралардың өткізілу деңгейін талқылау		Д.Асанова
4	Әртүрлі мәселелер		Д.Асанова

V отырыс

1	Бітіруші сыныптарға кәсіптік бағдар беру бойынша жүргізілген жұмыстардың қорытындысы туралы	Наурыз	Л.Дартаева
2	Әр түрлі мәселелер		Д.Асанова

VI отырыс

1	Оқушылардың жазғы демалысын ұйымдастыруға әзірлеу	Мамыр	Әлеуметтік педагог
2	Мектеп жанындағы лагерге оқушыларды тарту туралы		А.Оразбаева
3	Оқу жылын қорытындылау		Д.Асанова

Директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары

 Д.Асанова

№15 Д.Н.Менделеев атындағы мектеп-лицейінің сынып жетекшілердің ӘБ отырысы
жиналысының
ХАТТАМАСЫ
I-отырыс

Мерзімі: 29.08.2024жж.

Қатысушылар: ДТЖЖО, ӘБ жетекшілері, сынып жетекшілер

Күн тәртібінде:

1. «Біртұтас тәрбие» бағдарламасын бекіту туралы 30.07.2024ж №194 бұйрығының 1,2 қосымшасымен танысу.
2. Сынып жетекшілердің міндеттері мен құжаттары туралы.
3. Мектептің ішкі тәртіп ережесіндегі сынып жетекшілердің және оқушылардың құқықтары мен міндеттері туралы түсіндірме жұмыстарын жүргізу
4. Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығының жұмысы туралы
5. Сынып жетекшілердің оқушылармен және ата-аналармен жүргізілетін жылдық жоспарын талқылау
6. Сынып жетекшілердің сынып сағаттарының жылдық жоспарларына қойылатын талаптар

Тыңдалды:

Мектепте, 29.08.2024ж күні директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары Д.Асанова мен А.Оразбаеваның басшылығымен сынып жетекшілердің ӘБ отырысы болып өтті.

Д.Асанова күн тәртібімен таныстырып, биылғы жылдың басты жаңалығы тәрбие жоспары 30.07.2024ж күні Оқу-ағарту министрінің №194 бұйрығы, яғни «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында жасалғанын атап өтті. Биылғы оқу жылынан бастап аталған бағдарлама аясында жұмыс атқаратын боламыз. «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы туралы қысқаша түсіндірме:

Қазақстан Республикасының Президенті Қ. Тоқаев 2024 жылы Ұлттық құрылтайдың «Адал адам – Адал еңбек – Адал табыс» атты үшінші отырысында елімізді дамытуға қатысты маңызды бастамалар көтерді. Еліміздің болашақтағы негізгі сұлбасын «Әділетті Қазақстан – Адал азамат – Озық ойлы ұлт» деген үштаған ұғым арқылы сипаттады. Үштаған – бір-бірінен бастау алатын және өзара тығыз байланысты ұғымдар, ел ішінде заң мен тәртіпті қатаң сақтауды қамтамасыз етуді саясатымыздың тұғырлы қағидатына айналдыратын мықты демократиялық институттары мен дамыған құқықтық жүйесі бар әділетті мемлекетті құрудың шарты және еліміздің жаңғыруы мен әрі қарай дамуының стратегиялық бағдарын айқындайды. Бұл баршаға және әрбір адамға бірдей мүмкіндік беретін қоғамды қалыптастыратын адал азаматтар табанды еңбегімен еліміздің дамуына өз үлес қосқанда ғана мүмкін болады.

Озық дамыған мемлекет құру үшін азаматтарымыз жаңаша ойлай білуге және жасампаздыққа ұмтылуы қажет. Осыған орай жастарды тәрбиелеу «Адал азамат» идеясымен үндеседі. Бұл балалар мен жастардың бойында әділдік пен жауапкершілік, еңбекқорлық пен кәсіби біліктілік, жасампаздық пен жаңашылдық құндылықтарын дарыту арқылы адал еңбек пен қоғам игілігін алдыңғы орынға қоятын, адал, әділетті азаматтарды тәрбиелеуге бағыт береді.

Ал, «Әділетті Қазақстан» идеясы әрбір азаматқа өзін-өзі жүзеге асыруға және табысқа жетуге бірдей мүмкіндік беретін қоғам құру мақсатын көздейді. Бұл мақсатқа жету үшін балалар мен жастардың бойында тәуелсіздік пен отаншылдық, бірлік пен ынтымақ, заң мен тәртіп құндылықтарын дамытуды қажет етеді.

«Озық ойлы ұлт» идеясы балалар мен жастардың бойында білімге құштарлық, шығармашылық және инновациялық ойлау, кәсіби даму, бірлік пен ынтымақ құндылықтарын дамыту арқылы өзгерістерге бейімделіп, инновациялық технологияларды ұтымды қолданатын ұлтты қалыптастыруға бағытталады.

Демек, қазіргі әлемнің сын-тегеуріндеріне дайын азаматтардың жаңа буынын тәрбиелеу

«Әділетті Қазақстан – Адал азамат – Озық ойлы ұлт» ұштағанымен сабақтасады. Бұл әрбір азамат өзінің маңыздылығын, жауапкершілігін және ортақ іске қосқан үлесін сезінетін әділетті, дамыған және инновациялық қоғам құруға мүмкіндік береді.

Аталған идеялар мен құндылықтар «Біртұтас тәрбие» бағдарламасының (бұдан әрі – Бағдарлама) негізіне айналады. Бағдарлама құндылыққа бағдарланған және құзыреттілік тәсілдері негізінде білім алушы тұлғасын қалыптастыруға ықпал ететін негізгі мақсат пен міндеттерді айқындайды.

Мемлекет басшысы Қ. Тоқаев озық дамыған мемлекет құру өскелең ұрпаққа тікелей байланысты екендігіне тоқталып, оларды тәрбиелеуге ерекше назар аудару міндетін қойды. Ұлттың жаңа келбетін қалыптастыратын:

тәуелсіздік және отаншылдық
бірлік және ынтымақ
әділдік және жауапкершілік
заң және тәртіп
еңбекқорлық және кәсіби біліктілік

жасампаздық және жаңашылдық құндылықтарын саралап, бала тәрбиесіндегі басты бағдар ретінде айқындады.

Бағдарламаның мақсаты:

қазақстандық мәдениет құндылықтары негізінде азаматтық жауапкершілік пен патриотизм, парасаттылық пен адалдық, ар-ұждан, рухани-адамгершілік қасиеттерін бойына сіңірген, үйлесімді дамыған тұлға қалыптастыру.

Бағдарламаның міндеттері:

Рухани-адамгершілік қасиеттерді тәрбиелеу:

отанға, өз халқына, оның тарихы мен мәдениетіне деген сүйіспеншілікті қалыптастыру;

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік рәміздерін құрметтеуге тәрбиелеу;

адалдық, әділдік, мейірімділік, ар-ұят пен қамқорлық, қайырымдылық және басқа да адамдық қасиеттерді дамыту;

табиғатқа және қоршаған ортаға ұқыптылықпен қарауға тәрбиелеу.

Азаматтық жауапкершілік пен патриотизмді дамыту:

елінің жетістіктері үшін мақтаныш сезімін ұялату;

отбасы, қоғам және мемлекет алдындағы өз міндеттеріне саналы көзқарас қалыптастыру;

өз құқығы мен бостандығы, сондай-ақ басқа адамдардың құқықтары мен бостандықтарын қорғауға дайын болуға баулу;

әлеуметтік маңызы бар қызметке белсенді қатысуға тәрбиелеу.

Парасаттылық пен адалдықты қалыптастыру:

басқалармен қарым-қатынаста адал әрі әділ болуға және әдептілік нормаларын ұстануға тәрбиелеу;

өз іс-әрекеттері мен сөздері үшін жауапкершілікті түсінуге тәрбиелеу;

еңбексүйгіштік пен өзін-өзі жетілдіруге деген ұмтылысын қалыптастыру;

біреудің еңбегі мен мүлкін құрметтеуге тәрбиелеу.

Білім алушының жеке басының үйлесімді дамуы үшін жағдай жасау:

әрбір білім алушыны тәрбиелеу мен оқытуда даралау мен саралау тәсілдерін қамтамасыз ету;

білім беру ортасында жағымды психологиялық-педагогикалық ахуал қалыптастыру;

ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға қолдау көрсету;

отбасын білім беру ұйымдарындағы тәрбие процесіне тарту.

Бағдарлама мазмұны: Білім алушылардың бойында құндылықтарды дамыту білім беру ұйымдарының оқу-тәрбие процесі жағдайында жүйелі ұйымдастырылады. Бұл міндетті іске асыру білім беру мазмұны, сынып сағаттары мен сыныптан тыс іс-шаралары арқылы жүзеге асырылады.

Ай сайын өткізілетін тұрақты іс-шаралар білім алушылардың біртұтас тұлғасын қалыптастыруға бағытталуы тиіс:

Қыркүйек – еңбекқорлық және кәсіби біліктілік айы;

Қазан айы – тәуелсіздік және отаншылдық айы;

Қараша айы – әділдік және жауапкершілік айы;
Желтоқсан – бірлік және ынтымақ айы;
Қаңтар – заң және тәртіп айы;
Ақпан – жасампаздық және жаңашылдық айы;
Наурыз – тәуелсіздік және отаншылдық айы;
Сәуір – еңбекқорлық және кәсіби біліктілік айы;
Мамыр – бірлік және ынтымақ айы.

Құндылықтарды қалыптастырудағы жүйелі және кешенді жұмыс оқу-тәрбие процесінде күн сайын және апта сайын іске асырылатын іс-шараларды қамтиды:

«Менің Қазақстаным» – оқу аптасының басында бірінші сабақта білім алушылар Қазақстан Республикасының Әнұранын орындайды.

Аптаның дәйексөздері – бүкіл ұйымның сабақта және сабақтан тыс іс-әрекетінің лейтмотиві ретінде қызмет ететін мақал-мәтелдер, нақыл сөздер, халық даналығы, ұлы тұлғалардың ұлағатты сөздері. Аптаның дәйексөздері ақпараттық стендтерде, Led-экрандарда, тақталарда және т.б. орналастырылады.

«Қауіпсіздік сабағы» – жол қозғалысы ережелерін, өмір қауіпсіздігі негіздерін зерделеу, білім алушылардың жеке қауіпсіздігін, қауіпсіз мінез-құлқын және т.б. сақтауы туралы сынып сағаты шеңберінде 10 минут ақпарат беру, әңгіме өткізу.

Апта сайын сынып сағаттарын өткізу шеңберінде білім алушылардың қауіпсіз мінез-құлық мәдениетін және салауатты өмір салтын қалыптастыру бойынша жүйелі жұмыс іске асырылады. Сынып сағаттарының мазмұнына келесі алдын алу шаралары біріктіріледі:

Цифрлық әлемде қауіпсіз қадам;

Буллингтен қорған!

Ойынға салауатты көзқарас;

Өмірге салауатты қадам;

Қоғамдық мүлікті қорға!

Қауіпсіз қоғам.

«Цифрлық әлемде қауіпсіз қадам» алдын алу шарасы сынып сағаттарында ақпараттық қауіпсіздік, кибермәдениет, кибергигиена, медиа сауаттылықты дамыту тиісті мүдделі мемлекеттік орган мамандарымен бірлесіп пікірталастар, кездесулер өткізу ұсынылады.

Сынып сағаттарында «Буллингтен қорған!» алдын алу шарасын ұйымдастыру ұсынылады. Бұл білім алушылардың басқалармен қарым-қатынас жасау, өз эмоцияларын басқару және қақтығыстық жағдайларды шешу дағдыларын дамытуға бағытталған тренингтер мен кейс-сессияларын мүдделі мемлекеттік органдармен бірлесіп өткізу ұсынылады.

«Ойынға салауатты көзқарас» – лудоманияның алдын-алуға бағытталады. Лудомания туралы бейнероликтер қарауға, ойынға құмарлық, онлайн ойындарға ақша тігу т.б. зияны туралы топтық талқылаулар ұйымдастыруға және салауатты әдеттерді, баламалы қызығушылықтар мен хоббиді дамытуға бағытталған сынып сағаттарын, мектепішілік шеберлік сыныптарын өткізуді қамтиды.

«Өмірге салауатты қадам» алдын-алу іс-шаралары шеңберінде синтетикалық есірткінің (Интернет-ресурстар арқылы) таралуының алдын алу және жасөспірімдер арасында салауатты өмір салтын қалыптастыру бойынша сынып сағаттарында олардың зияны мен денсаулыққа теріс әсері туралы деректі фильмдер көру, сыныптарда есірткіге қарсы плакаттар, бейнероликтер және т.б. әзірлеу, дұрыс тамақтану және салауатты өмір салты мәселелерін талқылау бойынша іс-шаралар өткізу ұсынылады.

«Қоғамдық мүлікті қорға!» сынып сағаттарында вандализмге қарсы плакаттар, граффити немесе иллюстрациялар әзірлеу және/немесе қоғамдық мүлікті қиратудың, мәдени ескерткіштерді қиратудың зияны туралы топтық талқылауларды мүдделі мемлекеттік органдармен бірлесіп өткізуді қамтиды.

«Қауіпсіз қоғам» Қылмыстық кодекстің зорлық-зомбылыққа, есірткі заттарын таратуға және т.б. құқықбұзушылық актілеріне байланысты негізгі нормаларды түсіндіру және адам бас бостандығынан айыру, заң бұзушылық жағдайлары, оның ішінде кәмелетке толмағандар арасындағы қылмыстық істер туралы бейнероликтер қарау мүдделі мемлекеттік орган мамандарымен бірлескен шаралар өткізуді қамтиды.

Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты мәдениетін қалыптастыру, буллинг, лудомания, вандализм, нашакорлықтың алдын алу жөніндегі іс-шараларды «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы шеңберінде сынып сағаттарын ұйымдастыру жоспарына сәйкес жүргізу ұсынылады (Бұйрыққа 2-қосымша).

Білім алушылардың негізгі құзыреттіліктерін дамыту мақсатында сыныптан тыс жұмыстар шеңберінде келесі әлеуметтік жобалар ұсынылады:

«Қамқор» әлеуметтік жобасын жүзеге асыру арқылы түйінді құндылықтарды дамыту қарастырылады. Жоба шеңберінде білім алушыларды «Қоғамға қызмет ету» волонтерлікке ата-аналар қауымдастығы және жергілікті атқарушы органдармен бірлесіп қарттарға көмек көрсету, жануарларға қамқорлық жасау, табиғат элементтерінен қайта өңделген материалдарды пайдалана отырып құстарға ұя жасау т.б. ұсынылады.

Сонымен қатар жобаны іске асыру «Жер сағаты» экологиялық акциясын, «Түлектердің ағаш егуі» экокелленджін, «Табиғатқа қамқорлық жасаймыз» акциясын өткізуді қамтиды. «Жер сағаты» экологиялық акциясы климаттың өзгеруі мен ресурстарды үнемдеудің жаһандық мәселелеріне назар аударуға бағытталған бастама болып табылады. Акцияның негізгі элементі – жарық пен электр құрылғыларын бір сағатқа өшіру, бұл энергияны ұқыпты пайдалануға үндейді. Білім беру ұйымдары жыл бойы табиғи ресурстарды қорғаудың маңыздылығын көрсететін постер, жадынама әзірлеуге болады.

«Түлектердің ағаш егуі» экокелленджі – бұл бүкіл республика бойынша мектеп түлектері арасында (9-шы және 11-сыныптар) мектеп аулаларында немесе көше бойында бір мезгілде ағаш отырғызуға үндейді. «Табиғатқа қамқорлық жасаймыз» – бұл мектеп жанындағы аумақты жинау немесе қоғамдық орындарды (саябақтар, скверлер) тазалау акциясы.

«Еңбегі адал – жас өрен» – білім алушылардың түрлі мамандыққа деген қызығушылығын дамыту және еңбексүйгіштікке баулу арқылы еңбекқорлық және кәсіби біліктілік құндылығын қалыптастыруды көздейді. Жоба «Күзгі асар» жәрмеңкесін, «Мамандықтар әлемі» іс-шараларын, «Мамандықтар марафоны» байқауын, мектептің әлеуметтік желілеріне жазбалар жариялау арқылы жүзеге асырылады. «Күзгі асар» жәрмеңкесінде білім алушылар күзгі егіннің табиғи материалдары мен табиғаттың орман өнімдерін пайдалана отырып, ата-аналарымен бірлесіп жасаған қолөнерлерін ұсынады. «Мамандық әлемі» шарасын өткізу мамандықтармен танысу үшін түрлі кәсіпорындарға немесе мекемелерге бару жоспарын әзірлеп, өңірдегі мамандықтармен танысады. «Мамандықтар марафоны» байқауы білім алушылардың шеберлігін көрсету арқылы (мысалы, ағаштан бұйым жасау) әртүрлі мамандықтарға бейімділігін және білім беру ұйымдарындағы жас шеберлерді, таланттарды анықтауға бағытталады (WorldSkills халықаралық байқауына дайындық). Конкурс сарапшыларына түрлі саладағы мамандықтардың үздік мамандарын тартуға болады. Мектептің әлеуметтік желілерінде білім алушылардың әртүрлі мамандық өкілдерімен сұхбат жүргізіп, оны мектептің әлеуметтік желілерінде жариялайды, үздік жазба иелерін анықталады.

«Шабыт» – білім алушылардың шығармашылығын дамыту арқылы түйінді құндылықтарды насихаттауға бағытталған жоба. Жобаны жүзеге асыру барысында «Даналық ұстаздан» челленджін, «Ұлттық мәдениет» көрмесін, «Жас сарбаз» әскери-патриоттық әндер фестивалін, «Ананың аялы алақаны» челленджін, «Әншуақ» фестивалін, «Домбыра күні» көрме және концерт, мектеп театры жұмысын ұйымдастырылады.

«Даналық ұстаздан» – мұғалімдер күні қарсаңында алғашқы мұғалімдеріне, сүйікті педагогтерге және құрметті тәлімгерлерге арналған челленджі өткізіледі. Қатысушылар бейне хабарлама, мақалалар, өлеңдер, әндер, суреттер және басқа да шығармашылық формалар арқылы алғыстарын білдіре алады.

«Ұлттық мәдениет» көрмесі білім алушылардың ұлттық атрибуттарды (ағаштан, металдан, матадан, киізден және басқа материалдардан жасалған бұйымдар) пайдалана отырып орындалған шығармашылық жұмыстарын ұсынады. Мұғалімдерге, білім алушыларға және ата-аналарға аптасына бір рет мектепке ұлттық киіммен келуге немесе ұлттық мәдениетті дәріптеу үшін ұлттық атрибуттарды қолдануға болады.

«Жас Сарбаз» әскери-патриоттық әндер фестивалі саптық әндер конкурсын, әскери-патриоттық фестиваль, спорттық-далалық ойындарды өткізуді қамтиды. Білім беру

ұйымдарына «Жас сарбаз» фестивалін өткізу кезінде қазақстандық авторлардың әндерін және Ұлттық әскери форманы пайдалану ұсынылады.

«Анаңның аялы алақаны» челленджінде білім алушылар бейнероликтер, мерекелік ашықхаттар және бейне құттықтаулар арқылы аналарына, әжелеріне және барлық аналарға алғыстарын білдіре алады.

«Әншуақ» фестивалі #Әншуақ хэштегімен «TikTok» әлеуметтік желісінде өз әнін жанды дауыста орындаудың бейнежазбасын жариялау арқылы білім алушыларды балалар әні фестиваліне қатысуға тарту.

«Домбыра күні» – білім алушылардың, талантты музыканттар мен орындаушылардың қатысуымен түрлі ұлттық аспаптар көрмесімен сүйемелденетін концерт ұйымдастыру.

Мектеп театрының жұмысын ұйымдастыруда әдеби шығармалар, тарихи оқиғалар мен атаулы күндер, сонымен қатар жағымсыз әдеттердің алдын алу (лудомания, нашакорлық, кибергигиена т.б.) бойынша сыныптар арасында байқаулар мен театрландырылған қойылымдар фестивалін өткізу ұсынылады.

«Ұшқыр ой алаңы» – пікірталастар мен зияткерлік ойындар өткізу арқылы тақырыпты зерделеу және сөйлеу дағдыларын қалыптастыру негізінде түйінді құндылықтарды дамыту көзделеді. Білім беру ұйымдарына құндылықтарға, тарихи оқиғаларға, атаулы күндерге, адам құқығы мен заңдарды зерттеуге, жағымсыз әдеттердің алдын алуға (лудомания, нашакорлық, кибергигиена, зорлық-зомбылық, буллинг және т.б.) байланысты тақырыптық пікірталастар өткізу ұсынылады. Пікірталасқа ата-аналарды, танымал тұлғаларды, қоғам қайраткерлерін тартуға болады.

Зияткерлік ойындарды тек мектеп пәндеріне ғана емес, сонымен қатар танымал тұлғаларға, атаулы күндерге, әлемдік және спорттық оқиғаларға байланысты зияткерлік ойындарды ұйымдастыруға және өткізуге ата-аналарды, танымал тұлғаларды, қоғам қайраткерлерін және т.б. тарту ұсынылады.

«Smart bala» жобасы – инновациялық жобалар байқауы арқылы құндылықты дамытуды көздейді. Жоба шеңберінде «Startup» және «Өнертапқышқа алғашқы қадам» конкурстары өткізіледі. «Startup» байқауы кәсіпкерлік және инновация саласында білім алушылардың қызығушылығын оятуға және дағдыларын дамытуға бағытталған. Білім беру ұйымдарына TEDx форматында таныстырылымдар, инновациялық идеялардың тұсаукесерлерін өткізу ұсынылады.

«Өнертапқыштыққа алғашқы қадам» байқауында мектептің мүмкіндіктеріне қарай, жасанды интеллектті пайдалану арқылы командалық инновациялық жұмыстар байқауын өткізуге болады. Конкурсты ұйымдастыру барысында инновациялық объектілерге бару немесе аталған объектілер туралы материалдарды (EXPO, IT университеті, ғарыш айлағы және басқалар) онлайн-қарау ұсынылады.

«Балалар кітапханасы» – оқу мен білімге деген қызығушылықты қалыптастыру. Жоба әдеби кеш, кітаптар жәрмеңкесі, кітап кейіпкерлерінің байқауы, «Кітаптар айналымы» акциясы, «Шын жүректен кітап сыйла!» челленджінен тұрады.

Білім беру ұйымдарына әдеби кеш, кітап жәрмеңкесі, кітап кейіпкерлерінің байқауын өткізу кезінде балалар мен жастар арасында танымал заманауи авторлардың кітаптарын талқылауды ұйымдастыруға болады.

«Кітаптар айналымы» акциясы шеңберінде кітапханада, мектеп буккросингінде білім алушыға қажетті кітапты алып оқуы үшін үйден өзінің бір кітабын әкеліп ауыстырып алу мүмкіндігі болатын кітаптар сөресін құру ұсынылады.

«Шын жүректен кітап сыйла!» челленджі «Досыңа кітап сыйла» челленджін ұйымдастыруды, жазбалары мен тілектері бар кітаптарға сыйлық мұқабаларын жасауды және т.б. қамтиды.

Әлеуметтік жобаларды іске асыру «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы шеңберінде тәрбие жұмысының жоспарына сәйкес өткізіледі (бұйрыққа 2-қосымша). Білім беру ұйымдары іс-шараларды өткізу уақытын, қатысушылардың санын, өтетін орнын дербес айқындайды. Әрбір іс-шараның мазмұнын әзірлеу кезінде білім алушылардың жас ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескеру қажет.

2. Сынып жетекшілердің құжаттары туралы:

ҚР Білім және ғылым министрінің № 472 бұйрығында және Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 12 қаңтардағы № 18 бұйрығында көрсетілген сынып жетекшілер міндетті құжаттарды дайындайды.

3. Мектептің ішкі тәртіп ережесіндегі сынып жетекшілердің және оқушылардың құқықтары мен міндеттері туралы түсіндірме жұмыстарын жүргізу.

Сынып жетекші міндетті:

2.25. Білім алушыларды және олардың ата-аналарын (заңды өкілдерін) мектеп пайдаланатын акпараттық жүйе туралы, сабақ кестесі туралы хабардар етеді;

2.26. Сабақтар өткізу үшін қажетті жағдайлар туралы мәселені түсіндіреді (жұмыс орнын және жабдықты қамтамасыз ету, тыныштық, жұмыс жағдайы, бөтен шуды болдырмау, білім алушының бөлмесінде басқа балалардың болмауын);

2.27. Сынып оқушыларының арасынан кезекші тағайындалады, ол сабақ кезінде сыныптағы тәртіпті қалағалайды.

2.28. Сыныптағы әр оқушының ата-анасымен тығыз байланыста болады.

2.29. Сыныптағы оқушының киім үлгісімен (Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 14 қаңтардағы № 26 бұйрығы) сабақ үлгерімін қалағалайды.

2.30. Мектеп Жарғысын қатаң сақтауға;

2.31. Сынып сағаттарын аптасына бір рет сынып сағатының жоспарына сәйкес 45 минуттың 10 минутын қауіпсіздік сабақтарын кіріктіре отырып әр дүйсенбі күні 1-ші сабақта 45 минут өткізуге;

2.32. Бекітілген «Біртұтас тәрбие бағдарламасы» жоспарына сәйкес сабақтан тыс тәрбие жұмыстарын сыныппен бірге өткізуге.

2.33. Бекітілген жоспар бойынша сынып оқушыларымен жұмыс жүргізуге және ата-аналар жиналысын өткізуге міндетті;

2.34. Оқушылардың күнделігіне қойылған бағаларды тексеруді аптасына бір рет жүргізуге міндетті;

2.35. Сынып жетекшілері мектепте сынып оқушыларын күтіп алып, соңғы сабақтан соң оқушыларды шығарып салуға міндетті.

2.36. Оқушы сабақтан қалған жағдайда, ата-анасымен хабарласуға, мектеп әкімшілігін ескертуге міндетті.

2.37. 28.08.2024ж күнгі педагогикалық кеңестің шешіміне сәйкес сынып жетекші оқушылар сабаққа келгенде 1-ші сабақтан алдын ұялы телефондарын жинап алып, соңғы сабақтан соң оқушыларға күнделікті таркатып беруге;

2.38. Сабақтан тыс уақытта қосымша сабаққа шақырылған оқушылардың өмір қауіпсіздігіне сынып жетекшісі, білім деңгейіне пән мұғалімдері жауап береді.

2.39. Кешігіп келетін оқушылармен жұмыс жүргізуге

ҚР «Білім туралы» Заңы 47 бап. Білім алушылар мен тәрбиеленушілердің құқықтары, міндеттері мен жауапкершілігі

Оқушылардың құқықтары:

4.1. Қазақстан Республикасы азаматтарының, Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдардың қабылдау талаптарына сәйкес білім беру ұйымдарын және білім алу нысандарын таңдауға құқығы бар.

4.2. Оқушыларға мектеп формасына діни элементтерді қосуға (қыздарға; хиджап, орамал, боно, паранджа, тюрбан т.б., ұлдарға: шалбар тобықтан жоғары болмауы керек)

катаң түрде тыйым салынады;

4.3. ҚР БҒМ 25.05.2021ж №235 бұйрығында көрсетілген мектепке және мектеп ауласына әкелуге тыйым салынған, оларды пайдаланылуы шектелген нәрселер мен заттарды әкелуге катаң тыйым салынады;

4.4. Мектеп оқушылары мектеп ішінде (такія, орамал, телпек) киіп жүруіне және мектеп ішінде 2.5 -3 см. жоғары биік өкшелі аяқ киім киіп, тізеден 5 см. жоғары юбка киюге тыйым салынады;

4.5. Мектепке бағалы ұялы телефон алып келуіне және сабақ уақытында ұялы телефондарын пайдалануға тыйым салынады;

Орта білім беру ұйымдарында білім алушылар білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілеген, міндетті мектеп формасына қойылатын талаптарды сақтауға міндетті.

4.6. Мектеп оқушылары кешкі сағат 22.00-ден бастап қоғамдық орындарда заңды өкілдерсіз (ата-анасыз) жүруге тыйым салынады;

4.7. Білім алушылар мен тәрбиеленушілер мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарына сәйкес білімді, шеберлікті, практикалық дағдылар мен біліктілікті меңгеруге, ішкі тәртіп ережелерін сақтауға, білім беру ұйымының жарғысында және білім беру қызметтерін көрсету туралы шартта көзделген басқа да талаптарды орындауға міндетті.

4. Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығының жұмысы туралы

Мектебімізде ата-аналарды педагогикалық қолдау жұмыстары былтырғы оқу жылынан бері жұмыс атқарып келеді, оны өздеріңізде білесіздер және соның аясында жұмыстар атқарып келесіздер.

Педагогикалық қолдау орталығының мақсаты: балалардың әл-ауқатын қамтамасыз етуде мемлекеттік орта білім беру ұйымдары мен ата-аналар арасындағы тиімді өзара іс-қимыл үшін жағдайларды қамтамасыз ету.

Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығының міндеттері:

1) балалардың әл-ауқатын қамтамасыз ету үшін ата-аналардың педагогикалық мәдениетін, психологиялық-педагогикалық және әлеуметтік құзыреттерін дамытуға бағытталған ата-аналарға жүйелі педагогикалық қолдау көрсетуді ұйымдастыру;

2) білім беру ұйымы мен отбасы арасындағы балаларды тәрбиелеу мен дамытудағы өзара іс-қимылды нығайту;

3) отбасылық тәрбие процесінде балалардың әл-ауқатын қамтамасыз ету бойынша ата-аналардың уәждемесін арттыру.

Бұл ретте баланың әл-ауқаты оның физикалық және психикалық денсаулығын қолдауға және жақсартуға, сапалы білім берумен, даму мүмкіндіктерімен, қауіпсіздігімен және басқа да жағдайлармен қамтамасыз етуге бағытталған факторлардың жиынтық әсері кезінде қалыптасқан жағдай ретінде қарастырылады.

Орталық қызметінің принциптері:

- Ұлттық мәдениет, құндылықтар мен дәстүрлердің сабақтастығы;
- Үдерістің гуманистік бағыттылығы;
- Ата-аналарға дифференциалды және жекелей қолдау көрсету;
- Заманауи ғылым мен тәжірибенің озық үлгілерін пайдалану;
- Әлеуметтік серіктестікке басымдық беру, ресурстық ұйымдар мен білікті сарапшыларды тарту.

Орталықтың қызметі балаларды тәрбиелеу және дамыту мәселелерінде ата-аналардың

және балалардың басқа да заңды өкілдерінің құзыреттерін қалыптастыруға бағытталған.

Бүгінгі таңда әр отбасына өз әлеуетін ашуға көмектесу, ата-аналардың алдында тұрған мәселелерді шешуге жәрдем беру маңызды. Бұл жағдайда келесі факторларды ескеру қажет:

1. Әр отбасының мықты жақтары мен маңызды практикалық дағдылары бар.

2. Ауызбіршілігі күшті отбасы кез келген қиындыққа төзімді болады.

3. Тіпті қиын кезде де ата-аналардың көпшілігі балаларын жақсы көреді және оларға қамқорлық жасайды.

Ата-аналарды педагогикалық қолдау Орталығының бағдарламалары балаларды тәрбиелеу және дамыту бойынша ата-аналық міндеттерді орындауды жеңілдетуге, ата-аналар мен балалардың нақты өмірде кездесетін мәселелерін шешуге ықпал етуге арналған. Тыңдаушыларына отбасының әлеуетін ашуға арналған идеялар мен құралдар, сондай-ақ балалармен табысты қарым-қатынас жасау, жеке тұлғаны дамыту үшін қолайлы орта құру тәсілдері ұсынылады.

Қатысушы ата-аналар балалардың мінез-құлқының қалай өзгертетінін біледі, баланың мінез-құлқындағы қажетті өзгерістерге қол жеткізуге мүмкіндік беретін әдістерді үйренеді. Ата-аналар балаларымен қарым-қатынастың экологиялық таза тәсілдерін меңгереді, бір-бірін тыңдау және есту қабілетін дамытады, балалардың өздерін қауіпсіз сезінуіне көмектесетін шектеулерді қалай қою керектігін түсінеді, отбасындағы қарым-қатынасқа жаңа көзқараспен қарайды.

Орталықтың тақырыптарымен танысу бойынша болатын кездесулер және ата-аналардан алынатын сауалнама осы жылдың 15 қыркүйегіне дейінгі кезеңде әр түрлі жастағы: 1–4 сынып; 5–9 сынып; 10–11 сынып оқушыларының ата-аналары үшін жүргізіледі.

Әр бағдарлама жылына сегіз сабақты қамтиды, олардың екеуі үшеуі мектептің өзіне қатысты мәселелер мен тақырыптар бойынша өткізілуі мүмкін.

Орталықтың сабақтары кестеге сәйкес, әр түрлі формаларды қолдана отырып, жеке өткізіледі.

Орталықтың қызметіне белсенді ата-аналарды, аға буын өкілдерін тарту көзделген.

5. Сынып жетекшілердің оқушылармен және ата-аналармен жүргізілетін жылдық жоспарын талқылау

Сынып жетекшілер оқушылармен жүргізілетін жоспар жасағанда қазіргі қоғам дертіне айналған кибербуллинг, буллинг және лудоманияның алдын алу тақырыптарына басымдық бересіздер. Және оқушылармен жүргізілетін жұмыстың тақырыптарын алған кезде жылдағыдай білім алушылардың жас ерекшеліктеріне көңіл бөлесіздер.

Ата-аналармен жүргізілетін жұмыстар бойынша ата-аналарды педагогикалық қолдау бойынша сабақ кестесінен басқа әр тоқсан сайын ата-аналар жиналысының күн тәртібін жасап бекітесіздер.

7. Сынып жетекшілердің сынып сағаттарының жылдық жоспарларына қойылатын талаптар

Сынып жетекшілер бізде тағы да ең маңыздысы ол сынып сағаттарының жылдық жоспары. Биылғы тәрбие жұмысының тамыз конференциясында биылғы оқу жылынан бастап сынып сағаттары шымкент қаласы бойынша дүйсенбі күнге қойылды. Енді сіздер сынып сағаттарын әр дүйсенбі өз кабинетеріңізде сынып сағаттарын ҚР Әнұранын орындап бастайтын боласыздар. 30.07.2024ж күнгі Оқу-ағарту министрінің №194 бұйрығында көрсетілгендей әр сынып сағатының 10 минутын қауіпсіздік сабақтарына арнайсыздар. Қауіпсіздік сабақтарының тақырыптарын жас ерекшеліктеріне қарай жоспар жасап өтесіздер. Сабақ жоспарын жасағанда және сабақ барысында «Біртұтас тәрбие» бағдарламасының 1-ші қосымшасында көрсетілген алты құндылықтардың қайсысына бағытталғанын тақырыпқа байланысты сабақ жоспарына ендіріп отырасыздар.

Шешім:

1. Биылғы оқу жылында тәрбие бағытындағы барлық атқарылатын барлық жұмыстар «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында жүргізілетін болсын.
2. Сынып жетекшілер өздеріне міндеттелген құжаттарды өз деңгейінде жүргізетін болсын.
3. Сынып жетекшілер мектептің ішкі тәртіп ережесінде көрсетілген міндеттерін қатан ұстанатын болсын.
4. Мектептің ішкі тәртіп ережесінде көрсетілген оқушылардың құқықтары мен міндеттерін сынып сағатында оқушыларға таныстырсын.
5. Сынып сағатында сынып сағатына қойылатын талаптар сақталсын.
6. Ата-аналарды педагогикалық қолдау бойынша сабақ кестесіне сәйкес сабақтар өтілсін.
7. Сынып жетекшілердің оқушылармен, ата-аналармен жүргізілетін жұмыс жоспары мен сынып сағатының жылдық жоспары 2.09.2024ж күнге дейін бекітілетін болсын.

Мектеп-лицей директоры

Ж.Саржанова

Хатшы: А.Тотаева

Сынып жетекші ӘБ жетекшісі

 Н.Түзел

 О.Орлова-Зинкина

**№15 Д.И.Менделеев атындағы мектеп-лицейінің сынып жетекшілердің ӘБ
жиналысының
ХАТТАМАСЫ
II-отырыс**

Мерзімі: 1.11.2024ж.

Қатысушылар: ДТЖЖО, ӘБ жетекшілері, мектеп психологтары мен әлеуметтік-педагог,
сынып жетекшілер

Күн тәртібінде:

1. Отбасының бала тәрбиесіндегі орны (баяндама)
2. Құқықбұзушылыққа бейім оқушылармен жұмыс
3. «Біртұтас тәрбие» бағдарламасын іске асыру мақсатында «Әлеуметтік жобалар мен іс-шаралар арқылы құндылықтарды енгізу» бойынша атқарылатын жұмыстар туралы
4. Әртүрлі мәселелер

Тыңдалды:

№15 Д.И.Менделеев атындағы мектеп-лицейінде 01-қараша күні сынып жетекшілердің ӘБ жетекшілерінің отырысы болып өтті. Жиналысты директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары Д.Асанова мен А.Оразбаева өткізіп, биылғы жылдың I-тоқсаны бойынша мектепте 2695 оқушы білім алғанын атап өтті.

I-ші мәселе бойынша қазақ сыныптары бойынша ӘБ жетекшісі Н.Түзел «Отбасының бала тәрбиесіндегі орны» тақырыбындағы баяндамасын оқыды.

Бала тәрбиесі ата-ана үшін күрделі де жауапты іс. Қай халық болсын ұрпағының тәрбиесіне терең мән беріп, болашағына үнемі алаңдаушылықпен қараған. Адамға ең бірінші білім емес, тәрбие берілуі керек деген ойшыл ғалым Әбу Насыр Әл-Фараби бабамыз: **«Тәрбиесіз берілген білім адамзаттың қас жауы, ол келешекте оның барлық өміріне апат әкеледі...»** демекші ұрпақ тәрбиесінде балаға білімнен бұрын тәрбие беру маңызды екенін дәлелдеген. Адамгершілік негізі - имандылық пен ізеттілікте. Ол әрбір отбасынан басталады. Осыны жадында тұтқан қазақ халқы жастарды кішіпейілділікке, ізеттілікке, инабаттылыққа тәрбиелеуді бірінші міндет деп санаған. Халқымыз: **«Ұяда не көрсе, ұшқанда соны ілер»** дейді. Ата-ананың үйдегі іс-әрекеті балалардың көз алдында өтеді. Сондықтан жақсы мен жаман әдетіміздің бала тәрбиесіне әсері зор. Бүгінгі бәсекеге қабілетті талап еткен қоғамда жас ұрпақты сол қоғам мүддесіне сай, оның мұн-мұқтажын өтерлік, елін, жерін, халқын көзінің қарашығындай қорғайтын ұлтжанды, кісінің ала жібін аттамайтын иманды азамат етіп тәрбиелеуіміз қажет.

Бүгінгі ұрпақ еліміздің болашағы. Біздің алға қойған мақсатымыз қазіргі қоғам мұратына сай жан-жақты жарасымды тұлға өсіру. Ұрпағымызға дұрыс тәрбие бере алсақ, оның жан дүниесі де дұрыс қалыптасып жетіледі, яғни бойына жақсы қасиеттерді сіңіріп өседі. Бұл қасиеттердің бәрі адамның бойында бала кезінен бастап тұрақты қалыптаспақ. Баланың өмір сүруге құштарлығының оянуы жақсы мен жаманды, обал мен сауапты ажырата білуі өзін қоршаған ортасына, ата-анасына, құрбы-құрдастарына, олардың іс-әрекеттеріне және де басқа да қасиеттеріне байланысты.

Отбасында бала тәрбиесіне көңіл бөлмеуі

Ата-анасынан ала алмаған жылулықты көшеден іздеген баланың тағдыры орны толмас өкініштерге соқтырып жатады. Ата-аналардың көпшілігі күн көрістің қамымен таңнан қара кешке дейін жұмыста болғандықтан, баласының тәрбиесіне көңіл бөлуге уақыттары тапшы болып жатады. Ең бастысы бала-шағамыз қатарынан кем болмай, киімі бүтін, тамағы тоқ

болса, қалтасында қымбат смартфон болса болды деп, материалдық құндылықпен шектелудеміз. Сондай-ақ көптеген ата-аналар бала тәрбиесіне көңіл бөлмей, немқұрайлы қарап, барлық тәрбиені мектепке міндеттеп қояды. Бір әке-шешенің берген тәрбиесін жүз мектеп бере алмайтыны айдан анық. Мектеп балаға білім беретін, болашақта бір мамандық несі болып қалаптасуы үшін білімнің іргетасын қалайтын оқу орны. Отбасында адал мен арамды білмей өскен бала, өскенде дінге қатысты көкейінде жүрген сұрақтың жауабын ата-анасынан ала алмағандықтан, көшедегі жат ағымның өкілінен сұрап, оның етегінен ұстап, оп-онай соңынан кетеуі де мүмкін. Ертеңгі күні балаңыз теріс жолды таңдаса, **«Неге менің балам ғана осылай болды?»** деген өкініш өзегіңізді өртемесіне кім кепіл болмақ.

Әлеуметтік желінің ықпалы

Ата-анадан жауабын ала алмаған бала, интернетке жүгінетіні сөзсіз. Интернет пен әлеуметтік желілердегі тыйым салынған уағызшылардың экстремистік сайттардың еркін қолжетімділігі де баланы жарға жығуға итермелейтін факторларының бірі болып тұр. Қазіргі таңда ұялы байланыссыз, интернетсіз жүрген баланы көрсек, таңырқайтын кезге тап болдық. Интернетте шетелдегі тыйым салынған псевдошейхтар мен еліміздегі заңсыз уағыз айтушылардың уағыздары бұрынғыға қарағанда біршама бәсеңсіді. Балалар сол интернетте жарияланған мәліметтерге, видеоларға сеніп, оларға лайк басып, пікір жазып, ақпараттармен бөлісіп отыруды үрдіске айналдырған. Сол мәліметтер мен видеолардың арасында жиһадқа шақыратын, билікке қарсы қоятын ақпараттар да жетерлік. Сондай ақпараттарды достарымен бөлісіп, от басып жатқандары қаншама. Ең бірінші мешіттен діни сауатын ашып, содан кейін зайырлы тәрбие беретін мектептерде білім алып, тарихи, дәстүрлі құндылықтарымызды, тұлғаларымыздың өмірін балаға өнеге етіп айтып, келеңсіздікке тап болмау үшін, балаға тәрбиемен қатар үйреткен дұрыс. Бала қолындағы смартфонмен сіздің қасыңызда болғанымен ой-санасы мен жан-дүниесі өзге жақта болып қалмасын.

Отбасындағы ұрыс-керістің балаға әсері

Біздің бір әдетіміз балалармыз тілімізді алмай, көңілімізді қалдырса, **«Анау өзің секілді Пәленшенің баласын қарашы, қандай ақылды», «Мына Түгеншенің ұлын қарашы, жазуы керемет, маржандай»** - деп өзге балалармен салыстыра кетеміз. Жұрттың баласы шынымен де ақылды шығар. Бірақ ол біздің баламыз емес қой. Біздің баламыз алдымызда отыр. Және ең жаманы не екенін білесіз бе?! Мұндай сөздерді естіген балаңыз дәл қазір өзін ең ақылсыз, ең жаман балаға балап отыр. Бала санасында **«мен жаманмын», «ата-анам маған разы емес», «мен нашармын», «мен төменмін», «мен ондай бола алмаймын»** деген ойлар қалыптасып үлгерді. Сол секілді отбасындағы келіспеушілік пен ұрыс-керісті мейлінше баланың көзінше болмағаны дұрыс. Мысалға: **«менің күйеуіме ондай болу қайда, жұрттың күйеуі алтын зой», «менің әйелім сондай болса, шіркін...»** деп баланың ойында ата-анасына деген дұрыс емес көзқарас қалыптастырмаңыз. Себебі, кемшілік пен қателік әр адамның басында бар. Тіпті, әрі-беріден соң сіздікі жаман екен деп ешкім сізге жақсы адамды әкеліп бермейді. Сондықтан сіздің отбасыңыз балаңыздың тәрбиесі сіздің айнаңыз. Балаңыз сіздің ұрпағыңыздың жалғасы, сізден алған тәрбиесін ертеңгі күні өз баласына береді.

Ертеде бір Құдай қосқан көршілер болыпты. Екеуі де бір ауылдың құрдас, замандастары екен. Балалары да бір мектепке барып, үйдің ауласында бірге ойнайды. Бірақ, әлгі көршілердің баласына әкесі үнемі балам: **«Велосипедті ешкімге бермей өзің ойна. Олар бекерге сындырып тастайды. Балам мынаны ешкімге бермей жеп ал. Балам оларға есеп шығарып берме. Түскі асыңды өзің же. Қарның аш қалады. Олар өздері алып жесін. Ойыншықтарыңды ешкімге берме»** - деп ұрсады екен. Ал екіншісі көршінің әкесі ұлына: **«Балам - мектепте тамақ сатып алсаң, достарыңа да бөліп бер. Кішкене болсада жесін. Саған қарап қызығып қалмасын. Ойыншықтарыңды өзің ғана**

ойнай бергенше. Оларга да беріп, кезегімен ойнаңдар. Велосипедті бірге тебіндер», - деп екі үйдің отбасы балаларын екі түрлі тәрбелейді екен. Солай уақыттар зулап өтіп, екі үйдің бірге өскен балалары мектепті, содан соң оқу орнын бітіріп, өз алдарына бір әулеттің отағасына айналады. Әлгі, *«Велосипедті бірге тебіндер»* деп үйреткен әкенің баласы айналасына сінімді. Туыс-туғанына қайырымы мол, жомарт жігіт болады. Ал, әлгі *«Ешкімге бермей өзің жеп ал»*, - деп тәрбиелеген әкенің баласы. Қара басының пайдасын ойлағыш, сараң болып өседі. Бала-біздің айнамыз. Бүгінгі бейнесі кешегі үйдегі тәрбиенің жемісі.

Қорыта келе қоғамдағы жақсы - жаман баланы, тіпi тұлғаны қолдан өзіміз жасаймыз. Сондықтан болашағының баянды болғанын қалаған ел ұрпағының ұлағатты болуына мүдделі болуы керек.

2. Құқықбұзушылыққа бейім оқушылармен жұмыс

Мектептегі білім алушылардың құқықбұзушылық пен қылмыстың алдын алу бойынша 2024-2025 оқу жылына жұмыс жоспары жасалып, сол жоспар бойынша іс-шаралар өткізілуде. Қыркүйек айынан бері Оқу-ағарту министрінің №61 бұйрығы негізінде және профилактикалық кеңес шешімімен 2 оқушы мектепшілік есепке алынып отыр. Мектепшілік есепке алынған оқушылармен жеке іс-шара жоспары жасалып, жұмыстар атқарылуда. 1-ші тоқсанда мектеп психологтары ағарту жұмыстарының нәтижесі бойынша тәуекел тобына жататын оқушылар тізімін жасақтап, олармен жұмыстар атқарылып келеді.

3. «Біртұтас тәрбие» бағдарламасын іске асыру мақсатында «Әлеуметтік жобалар мен іс-шаралар арқылы құндылықтарды енгізу» бойынша атқарылатын жұмыстар туралы

Білім алушылардың негізгі құзыреттіліктерін дамыту мақсатында сыныптан тыс жұмыстар шеңберінде келесі әлеуметтік жобалар ұсынылады:

«Қамқор» әлеуметтік жобасын жүзеге асыру арқылы түйінді құндылықтарды дамыту қарастырылады. Жоба шеңберінде білім алушыларды «Қоғамға қызмет ету» волонтерлікке ата-аналар қауымдастығы және жергілікті атқарушы органдармен бірлесіп карттарға көмек көрсету, жануарларға қамқорлық жасау, табиғат элементтерінен қайта өңделген материалдарды пайдалана отырып құстарға ұя жасау т.б. ұсынылады.

Сонымен қатар жобаны іске асыру «Жер сағаты» экологиялық акциясын, «Түлектердің ағаш егуі» экокелленджін, «Табиғатқа қамқорлық жасаймыз» акциясын өткізуді қамтиды. «Жер сағаты» экологиялық акциясы климаттың өзгеруі мен ресурстарды үнемдеудің жаһандық мәселелеріне назар аударуға бағытталған бастама болып табылады. Акцияның негізгі элементі – жарық пен электр құрылғыларын бір сағатқа өшіру, бұл энергияны ұқыпты пайдалануға үндейді. Білім беру ұйымдары жыл бойы табиғи ресурстарды қорғаудың маңыздылығын көрсететін постер, жадынама әзірлеуге болады.

«Түлектердің ағаш егуі» экокелленджі – бұл бүкіл республика бойынша мектеп түлектері арасында (9-шы және 11-сыныптар) мектеп аулаларында немесе көше бойында бір мезгілде ағаш отырғызуға үндейді. «Табиғатқа қамқорлық жасаймыз» – бұл мектеп жанындағы аумақты жинау немесе қоғамдық орындарды (саябақтар, скверлер) тазалау акциясы.

«Еңбегі адал – жас өрен» – білім алушылардың түрлі мамандыққа деген қызығушылығын дамыту және еңбексүйгіштікке баулу арқылы еңбекқорлық және кәсіби біліктілік құндылығын қалыптастыруды көздейді. Жоба «Күзгі асар» жәрмеңкесін, «Мамандықтар әлемі» іс-шараларын, «Мамандықтар марафоны» байқауын, мектептің әлеуметтік желілеріне жазбалар жариялау арқылы жүзеге асырылады. «Күзгі асар» жәрмеңкесінде білім алушылар күзгі егіннің табиғи материалдары мен табиғаттың орман өнімдерін пайдалана отырып, ата-аналарымен бірлесіп жасаған колөнерлерін ұсынады.

«Мамандық әлемі» шарасын өткізу мамандықтармен танысу үшін түрлі кәсіпорындарға немесе мекемелерге бару жоспарын әзірлеп, өмірдегі мамандықтармен танысады. «Мамандықтар марафоны» байқауы білім алушылардың шеберлігін көрсету арқылы (мысалы, ағаштан бұйым жасау) әртүрлі мамандықтарға бейімділігін және білім беру ұйымдарындағы жас шеберлерді, таланттарды анықтауға бағытталады (WorldSkills халықаралық байқауына дайындық). Конкурс сарапшыларына түрлі саладағы мамандықтардың үздік мамандарын тартуға болады. Мектептің әлеуметтік желілерінде білім алушылардың әртүрлі мамандық өкілдерімен сұхбат жүргізіп, оны мектептің әлеуметтік желілерінде жариялайды, үздік жазба иелерін анықталады.

«Шабыт» – білім алушылардың шығармашылығын дамыту арқылы түйінді құндылықтарды насихаттауға бағытталған жоба. Жобаны жүзеге асыру барысында «Даналық ұстаздан» челленджін, «Ұлттық мәдениет» көрмесін, «Жас сарбаз» әскери-патриоттық әндер фестивалін, «Ананың аялы алақаны» челленджін, «Әншуақ» фестивалін, «Домбыра күні» көрме және концерт, мектеп театры жұмысын ұйымдастырылады.

«Даналық ұстаздан» – мұғалімдер күні қарсаңында алғашқы мұғалімдеріне, сүйікті педагогтерге және құрметті тәлімгерлерге арналған челленджі өткізіледі. Қатысушылар бейне хабарлама, мақалалар, өлеңдер, әндер, суреттер және басқа да шығармашылық формалар арқылы алғыстарын білдіре алады.

«Ұлттық мәдениет» көрмесі білім алушылардың ұлттық атрибуттарды (ағаштан, металдан, матадан, киізден және басқа материалдардан жасалған бұйымдар) пайдалана отырып орындалған шығармашылық жұмыстарын ұсынады. Мұғалімдерге, білім алушыларға және ата-аналарға аптасына бір рет мектепке ұлттық киіммен келуге немесе ұлттық мәдениетті дәріптеу үшін ұлттық атрибуттарды қолдануға болады.

«Жас Сарбаз» әскери-патриоттық әндер фестивалі саптық әндер конкурсын, әскери-патриоттық фестиваль, спорттық-далалық ойындарды өткізуді қамтиды. Білім беру ұйымдарына «Жас сарбаз» фестивалін өткізу кезінде қазақстандық авторлардың әндерін және Ұлттық әскери форманы пайдалану ұсынылады.

«Ананның аялы алақаны» челленджінде білім алушылар бейнероликтер, мерекелік ашықхаттар және бейне құттықтаулар арқылы аналарына, әжелеріне және барлық аналарға алғыстарын білдіре алады.

«Әншуақ» фестивалі #Әншуақ хэштегімен «TikTok» әлеуметтік желісінде өз әнін жанды дауыста орындаудың бейнежазбасын жариялау арқылы білім алушыларды балалар әні фестиваліне қатысуға тарту.

«Домбыра күні» – білім алушылардың, талантты музыканттар мен орындаушылардың қатысуымен түрлі ұлттық аспаптар көрмесімен сүйемелденетін концерт ұйымдастыру.

Мектеп театрының жұмысын ұйымдастыруда әдеби шығармалар, тарихи оқиғалар мен атаулы күндер, сонымен қатар жағымсыз әдеттердің алдын алу (лудомания, нашакорлық, кибергигиена т.б.) бойынша сыныптар арасында байқаулар мен театрландырылған қойылымдар фестивалін өткізу ұсынылады.

«Үшқыр ой алаңы» – пікірталастар мен зияткерлік ойындар өткізу арқылы тақырыпты зерделеу және сөйлеу дағдыларын қалыптастыру негізінде түйінді құндылықтарды дамыту көзделеді. Білім беру ұйымдарына құндылықтарға, тарихи оқиғаларға, атаулы күндерге, адам құқығы мен заңдарды зерттеуге, жағымсыз әдеттердің алдын алуға (лудомания, нашакорлық, кибергигиена, зорлық-зомбылық, буллинг және т.б.) байланысты тақырыптық пікірталастар өткізу ұсынылады. Пікірталасқа ата-аналарды, танымал тұлғаларды, қоғам қайраткерлерін тартуға болады.

Зияткерлік ойындарды тек мектеп пәндеріне ғана емес, сонымен қатар танымал тұлғаларға, атаулы күндерге, әлемдік және спорттық оқиғаларға байланысты зияткерлік ойындарды ұйымдастыруға және өткізуге ата-аналарды, танымал тұлғаларды, қоғам қайраткерлерін және т.б. тарту ұсынылады.

«Smart bala» жобасы – инновациялық жобалар байқауы арқылы құндылықты дамытуды көздейді. Жоба шеңберінде «Startup» және «Онертапқышқа алғашқы қадам» конкурстары өткізіледі. «Startup» байқауы кәсіпкерлік және инновация саласында білім алушылардың қызығушылығын оятуға және дағдыларын дамытуға бағытталған. Білім беру ұйымдарына TEDx форматында таныстырылымдар, инновациялық идеялардың тұсаукесерлерін өткізу ұсынылады.

«Онертапқыштыққа алғашқы қадам» байқауында мектептің мүмкіндіктеріне қарай, жасанды интеллектті пайдалану арқылы командалық инновациялық жұмыстар байқауын өткізуге болады. Конкурсты ұйымдастыру барысында инновациялық объектілерге бару немесе аталған объектілер туралы материалдарды (EXPO, IT университеті, ғарыш айлағы және басқалар) онлайн-қарау ұсынылады.

«Балалар кітапханасы» – оқу мен білімге деген қызығушылықты қалыптастыру. Жоба әдеби кеш, кітаптар жәрмеңкесі, кітап кейіпкерлерінің байқауы, «Кітаптар айналымы» акциясы, «Шын жүректен кітап сыйла!» челленджінен тұрады.

Білім беру ұйымдарына әдеби кеш, кітап жәрмеңкесі, кітап кейіпкерлерінің байқауын өткізу кезінде балалар мен жастар арасында танымал заманауи авторлардың кітаптарын талқылауды ұйымдастыруға болады.

«Кітаптар айналымы» акциясы шеңберінде кітапханада, мектеп буккроссингінде білім алушыға қажетті кітапты алып оқуы үшін үйден өзінің бір кітабын әкеліп ауыстырып алу мүмкіндігі болатын кітаптар сөресін құру ұсынылады.

«Шын жүректен кітап сыйла!» челленджі «Досыңа кітап сыйла» челленджін ұйымдастыруды, жазбалары мен тілектері бар кітаптарға сыйлық мұқабаларын жасауды және т.б. қамтиды.

Әлеуметтік жобаларды іске асыру «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы шеңберінде тәрбие жұмысының жоспарына сәйкес өткізіледі (бұйрыққа 2-қосымша). Білім беру ұйымдары іс-шараларды өткізу уақытын, қатысушылардың санын, өтетін орнын дербес айқындайды. Әрбір іс-шараның мазмұнын әзірлеу кезінде білім алушылардың жас ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескеру қажет.

4. Өртүрлі мәселелер

Директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары Д.Асанова сынып жетекшілерге І-токсанның тәрбие көрсеткіші бойынша талдау жасап, көрсеткіші төмен сынып жетекшілерге оқушылармен және ата-аналармен байланысты нығайтуды ескертіп өтті.

Шешім:

1. Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығының жұмысы барысында ата-аналарға отбасы құндылығы туралы сабақтар өткізу.
2. Құқықбұзушылықтың алдын алуда оқушылармен түсіндірме жұмыстар жүргізу

№15 мектеп-лицей директоры

Ж.Саржанова

Хатшы:

А.Тотасева

Сынып жетекші ӘБ жетекшісі

Н.Түзел

О.Орлова-Зинкина

**Д.Н.Менделеев атындағы №15 мектеп-лицейінің сынып жетекшілер ӘБ-нің
отырысының
ХАТТАМАсы
III -отырыс**

Күні: 4.11.2024ж

Қатысқандар: Директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары Д.Асанова,
А.Оразбаева

Әлеуметтік-педагог

Мектеп психологтары

Сынып жетекшілер

Күн тәртібінде:

- 1.Әлеуметтік қамқорлықтағы балалармен жұмыста сынып жетекшілердің іс-әрекеті туралы
- 2.Тәрбие сағаттар мен сынып сағатын өткізу әдістемесі (баяндама)
- 3.Әр түрлі мәселелер

Мектебімізде 4.11.2024ж күні сағат 10.00-де сынып жетекшілер ӘБ кезекті іс-шара жоспарына сәйкес ӘБ отырысы өткізілді. Отырысты ДТЖЖО Д.Асанова мен А.Оразбаева жүргізді. Күн тәртібіне сәйкес бірінші мәселе бойынша сөзді ДТЖЖО Д.Асанова бастады. Елбасымыздың саясатының арқасынды Қазақстан мемлекетін дүние жүзі тани бастады. Еліміздің әл-ауқаты артып, басқа салалардағы сияқты білім беру жүйесінде де жаңашыл реформалар жүргізіліп, әлемдік деңгейдегі білімге ұмтылудамыз. Қазақстанның ертеңгі болашағы – бүгінгі білімді ұрпақты тәрбиелеу ісінде басқа да педагогтар сияқты әлеуметтік педагогтың да атқарар рөлі зор. Қоғамға, мектепке керек бұл мамандықтың қыр-сыры, қызмет ерекшелігі жан-жақтылықты талап етеді. Ең алдымен жалпы білім беретін мектептердегі әлеуметтік педагог жұмысына арқау болатын негізгі объектілерді анықтауы қажет.

- әлеуметтік педагогикалық білімін, шеберлігін жетілдіру негізіндегі ұстаздар ұжымы;
- мектептің әлеуметтік-педагогикалық іс-әрекетіне бағытталған әлеуметтік педагогикалық қызметі;
- психологиялық-педагогикалық консилиум

Сынып оқушылары;

Әлеуметтік-педагогикалық көмекті қажет ететін оқушылар тобы;

Әлеуметтік –педагогикалық бейімдеуді қажет ететін, оқытып-тәрбиелеуде қиындық туғызатын, мінез-құлқында ауытқушылық бар оқушылар тобы

-әлеуметтік-педагогикалық көмекті қажет ететін отбасылар;

Әлеуметтік-педагогикалық бірлескен жұмысқа қатысуша ата-аналар тобы;

Баланы тәрбиелеуде қиындық туғызатын ата-аналар тобы

Әлеуметтік педагог белгілі бір нәтижеге жетуі үшін әлеуметтік педагогикалық жұмысты жоспарлауды, білім мен іскерлікті орынды пайдалану, педагогиканың жаңа интенсивті әдістерін меңгеруі, оқыту мен тәрбиелеудің формаларын білуі қажет.

Әлеуметтік педагог жұмысының ең басты кезеңі мектеп оқушылары өмірінің шынайы болмысын зерттеу болса, осы зерттеу барысында алғашқы мәліметтер алу үшін сынып жетекшілермен бірлескен жұмыстар жүргізіліп, зерттеу қорытындысы бойынша мектептің төлқұжаты жасалады. Бұл жұмыстар тәжірибеде қолданып жүрген әртүрлі әдістерді қолдану арқылы жүргізіледі: баланың үйіне бару, бақылау, сұқбаттасу, сауалнама, анкета, жеке әңгімелесу т.б.

Әлеуметтік педагог ата-аналармен тығыз байланысты жұмыс жүргізіп, ата-аналарға жеке кеңес беріп, отбасылық мәселелерді бірлесе шешуге көмектеседі. Бұл жұмыстар сынып жетекшісі, мектеп психологы, логопед, дефектолог маманы, тәрбие ісі меңгерушісі, жалпы мектеп әкімшілігімен тығыз жүргізілуі керек. Даму мүмкіндігі шектеулі балалармен жұмыстануда әлеуметтік педагог көбінесе психолог, сынып жетекші, пән мұғалімдері, логопед, дефектолог мамандарымен бірігіп жұмыстанса, қиын балалармен, мектепішілік есепте тұрған балалармен, қолайсыз отбасылармен, өмірде қиын жағдайға тап болған балалармен, отбасыларымен жұмыстануда сынып жетекшілер, психолог, тәрбие ісі меңгерушісінің араласуы қажет етіледі.

Әлеуметтік педагогтың мектептегі негізгі жұмыс бағыттарының ішінде педагогикалық ұжыммен жұмыс, онда сынып жетекшілер, медициналық қызметкер, пән мұғалімдерімен қарым-қатынасты үйлестіру қарастырылған.

Сонымен қатар қызмет барысындағы әлеуметтік педагог пен педагог-психологтың өзара әрекеттесудегі негізгі жұмыс бағыттарына - құқық бұзушылықтың алдын-алу; қараусыз, қадағалаусыз қалған оқушы; жаман әрекеттердің алдын-алу; салауатты өмірге баулу, денсаулыққа мән беру, ата-ана, оқушы, мұғалімдермен ағартушылық қолдау жұмыстары, «Қиын» балалармен жұмыс жасау қарастырлып, біріккен жұмыс жоспары жасалынады.

Әлеуметтік-педагог оқушыларға, ата-аналарға, мұғалімдерге ақпараттық және құқықтық көмек көрсетеді.

Әлеуметтік педагог және педагог-психологтың мектептегі кәсіби іс-әрекет барысында көптеген мәселе болып туындайтын жағдайлар мен жұмыс формаларының ұқсастығында. Атап айтсақ: «Қиын», «Қауіпті» жасөспірімдер, «Жағдайы ауыр жаңұя», әлеуметтік қиын жағдайға тап болған балалармен жұмыстарды келтіруге болады. Кей жағдайда, өкінішке орай, кейбір ата-аналар мен пән мұғалімі, сынып жетекшісі арасында түсініспеушіліктер туындап жатады, ол кезде ата-анаға кеңес беру, түсіндіру жұмыстары, педагогтармен кеңес беру жұмыстары кеңінен жүргізіледі.

Қамқорлыққа алынған және даму мүмкіндігі шектеулі балаларды медициналық жыл сайынғы тексеру, аз қамтылған, көп балалы отбасы балаларының демалу орындарына жолдану кезінде, шыршаға жолдау кезінде өтетін медициналық тексеруді жүргізу кезінде, мектептегі асханадағы тамақтану, ас блогының санитарлық жағдайын тексеру кезінде мектеп медбикесімен біріккен жұмыстар ұйымдастырылып, жүргізіледі.

Әлеуметтік педагог пен сынып жетекшілермен бірлескен жұмысына тоқталар болсақ, жартылай жетім балалар мен әлеуметтік мәртебеге ие оқушылардың

жеке іс-қағаздарын реттеу, оқушылардың жеке қызығушылығын бақылау, есепке алу, сынып жетекшілермен бірлесе жартылай жетім балалардың ата-аналарынан мәлімет алу, сонымен қатар әлеуметтік мәртебеге ие оқушылардың ата-аналарының материалдық жағдайын анықтау. Әлеуметтік мәртебеге ие оқушылардың кітаппен және тегін ыстық тамақпен қамтамасыз етілуін қадағалау, жетім және ата-ана қамқорынсыз қалған балалардың әлеуметтік тұрмыс үй жағдайымен танысу, тұрғын-жай актісін жүргізу сияқты алғашқы диагностика-зерттеу жұмыстары атқарылып жүр. Мектеп психологымен бірге әкімшіліктің, пән мұғалімдерінің, сынып жетекшілердің сұраныстарын қабылдау: оқушылардың психологиялық ауытқушылығы, шиеленістік оқиғалар, отбасының сәтсіздігіне байланысты әлеуметтік педагогикалық және психологиялық жұмыстар жүргізу, жекелей және топтық кеңестер беру жұмыстары бұрыннан қолға алынған.

Жетім және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалармен әлеуметтік мәртебеге ие оқушылардың отбасыларына, қолайсыз отбасыларда балалардың құқықтарының қорғалуы жөнінде жұмыстар жүргізу, баланың құқығының қорғалуын қадағалау тәрізді жұмыстар атқаруда тәрбие ісі меңгерушісімен біріккен жұмыстар жүргізу тиімді болып отыр.

Екінші мәселе бойынша баяндамашы сынып жетекшілер ӘБ жетекшісі Н.Түзел:

Мектептегі әрбір мұғалімге оқу процесін ұйымдастырудың негізгі формасы сыныптық-сабақ екені түсінікті. Сол секілді мектептегі оқушылар мен ұйымдастыратын тәрбие жұмысының негізгі формасы-сынып немесе тәрбие сағаты деп аталады. Сынып сағаттарын өткізу барысында оқушылардың танымдық белсенділігі артады, оларда іскерлік, дағды қасиеттері қалыптасады.

Сынып сағаты мынадай тәрбиелік қызметтер атқарады: ағартушылық, ағытталушылық, болжамдылық және қалыптастырушылық

Сынып сағатының ағартушылық қызметі оқушылардың оқу бағдарламасында қамтылған білімдерінің көлемін кеңейтеді. Яғни, онда қарастыратын нысана өмірдің барлық құбылысын қамтиды

Болжамдылық қызметінде оқушыларда ақиқат өмірге белгілі бір қарым-қатынасты қалыптастыру, оларда белгілі бір заттық және рухани құндылықтарды жасау болады. Бағыттаушылық қызметі оқушылардың өмірін шынайы практикалық әрекетке бағыттауға көмектеседі.

Қалыптастырушылық қызметі де жоғарыда аталған 3 қызметтің орындалуымен байланысты және оқушыларда ойланып істеу және өздерін, сонымен бірге өздерінің өмірін бағалауды дағдыға айналдыруды қалыптастыруды, топпен диалог құра білу біліктілігіне тәрбиелеу, өзінің пікірін қорғай білуді көздейді.

Сынып сағатын өткізу әдістемесіне оның мақсатын, міндеттерін, мазмұнын, оқушылардың қабілетін анықтаудан басталады. Сынып сағатын өткізуге дайындық барысында оқушылар сурет салады, альбом жасайды, өткізу орнын әзірлейді, жоспарын құрады т.б. Әрине тақырыптық тәрбие сағатын өткізу барысында, сынып жетекшісі оның қызығушылығын, талап-тілегін алдын ала анықтау барысында белгілейді. Тәрбие сағатын дайындау және өткізу жұмыстарында әртүрлі формалар мен әдістер және құралдар қолданылады. Бүгінде

тәрбие сағатын балалр әрекетінің сипатына , олардың беленділігі және дербестігі,өздігінен жұмыс істеу дәрежесіне,тәрбие сағатын дайындау және өткізуде мұғалімнің ролі қаншалықты екендігіне байланысты 3түрге жіктеу қарастырылуда.

Біріншісіне, тәрбие сағатын өткізуде кең көлемде білім,мағлұматтың өмірлік және педагогикалық тәжірибенің болуы талап етіледі.мұндай жағдайда балалр әңгіме барысында тек кейбір сұрақтарды талқылауға,деректер мен мысалдарды келтіруге тартылады.

Екінші түрі, мұғалімдер мен оқуышлардың өзара бірлікте атқаратын әрекетімен сипатталады.Ондағы негізгі ойды анықтау негізінен мұғалімге жүктелсе.оның жолдарын,амал-тәсілдерін құру әрі жүзеге асыру мұғалімнің оқушылармен бірлесіп атқарумен сипатталады.

Үшінші түрі, оқушылардың өзіндік дербес белсенді жұмысымен сипатталады. Яғни,тәрбие сағатын дайындау, өткізу барысы оқуышлардың өздеріне немесе белгілі бір нақты топқа тапсырылады.сынып жетекшісі оқушылармен бірігіп оның негізгі ойын,бағытын және жоспарын құруда оларға көмектеседі.тәрбиес ағатын өткізу оқушылардың өздеріне жүктеледі.

Ата	—аналардың	міндеті
1.Бала	тәрбиесі	негізі ата-анада жатқанын естен шығармауға;
2. Мектеппен	байланыста	болып, баланың сабақтан қалмауын, кешікпей келуін қадағалауға;
3. Балалардың	өмірі мен оқуы	үшін олардың рухани дамуын, адамгершілік жағынан қалыптасуын қамтамасыз ететін жағдайлар жасауға;
4.Баланы	оқулықтар мен басқа оқу құралдарымен	толық қамтамасыз етуге;
5.Салауатты	өмірді насихаттауда	баласына үлгі көрсетуге;
6.Баланың	жеке басын қорлайтындай	жаза қолданбауға;
7.Мұғалімдердің	құқын, беделін,	абыройын сыйлауға;
8.Көше	ережелерін сақтауды	еске салып тұруға;
9.Үнемі сынып	жетекшісімен тығыз байланыста	болып, ата –аналар жиналысына қатысып отыруға.

12-17 жас аралығында бала тәрбиелеп отырған ата-аналарға кеңес:
Егер жасөспірім балаңыз туралы мазасыздана бастасаңыз, онда сізге өміріңізді өзгертіп, басқаша көзбен қарайтын уақыттың жеткені. Алдымен балаңыз жасөспірім кезеңге аяқ басқанда оның бойында қандай өзгерістер болатынына назар аударайық. Сырт келбеті өзгереді. Жасөспірім үшін жаңа өзгерген дене бітімімен өмір сүру аса маңызды болып табылады. Оның үстіне сырт келбетке көп нәрсе байланысты екенін ұмытпайық. Әдетте әйел адам үшін уақыт өткен сайын ер адамның ақыл-парасаты маңызды болса, ер адам үшін әйелдің сұлулығы басты мәселе болып қала береді. Сондықтан бойжетіп келе жатқан қызыңыздың өзін, бет-әлпетін күтуіне баса назар аударыңыз. Жасөспірімдердің өзін салыстыра бастайтын өз сұлулық эталоны болатынын естен шығармаңыз. Кейде тіпті сырт келбеті оның келешек өміріне де әсер етуі

мүмкін. Сондықтан олар көпшіліктен ерекшеленіп, көзге түсуді ойлайды.

Тәрбиеге

қатысты

кеңестер

Баланың тәрбиесін қолға алғанда жаман көңіл-күймен бастаған дұрыс емес. Ең алдымен баладан не талап етесіз, соны жақсылап анықтап алыңыз және балаға түсіндіріп, осы ұсынысқа қалай қарайды сол жайлы біліп алыңыз. Балаңызға еркіндік беріңіз. Әрбір қадамын тексермей, тек қана тәрбиелей біліңіз. Балаңызға дайын шешімді шеше білуге көмектеспей, керісінше оған жетудің жолын көрсетіңіз, уақыты келгенде балаңызбен мақсатқа жетудің шынайы және өтірік қадамдарын ажыратыңыз.

Балаңыздың ең алғашқы арманына жеткен уақытты жіберіп алмаңыз. Уақытында ескерту жұмыстарын жасаңыз, жағдайды бағалаңыз, содан соң пауза жасап, естілген сөздерді қабылдауға мүмкіндік беріңіз. Ең алдымен жеке тұлғаны емес, ал жағдайды бағалау керек. Баланың жасаған қателіктеріне қарамастан, балаға мейірім көрсетіңіз, жанынан табылыңыз. Тәрбие бірнеше кезеңдерден тұрады. Тәрбие катал болуы керек, сонымен қатар мейірімді де.

Мектеп жасындағы баланың тәрбиесіне қатысты кеңестер
Мектеп жасындағы қыз бала мен ер бала тәрбиесін негізінен 3 кезеңге бөлуге болады:

1. Бастауыш сыныптар кезеңіндегі тәрбиенің мақсаты-тазалыққа, ұқыптылыққа, жинақтылыққа үйрете отырып, баланың көп білуге құштарлығын арттыру.
2. 5-8 сыныптар арасында алғашқы кезеңдегі тәрбие түрлері әрі қарай дамытыла түседі. Бұл тұста жас ерекшелігіне қарай қыз бала мен ер бала анасынан ешнәрсе бүкпейді. Қит еткен нәрсенің бәрін анасына, әкесіне айтып береді. Сол шыншылдығымен ашықтығын пайдаланып баланың келешегіне ең керекті нәзіктік, ілтипаттылық, үлкенді сыйлау, кішіге қамқор болу, тұрақтылық сияқты мінездерді қалыптастыру басты борыш.
3. 9-11 сыныптарда әрбір қыз бала және ер бала ата-анасын, туыстарын, ұстазын сыйлап қадірлей білуді үйренсе, болашақта одан елін, жерін, халқын сүйетін өз шаңырағын ардақтайтын, балаларын жақсы көретін мейірімді ана, әке шығары сөзсіз.

Қыз бала тәрбиесінде ананың орны ерекше. Ана қыз бала тәрбиесінде әкеге қарағанда ерекше қызмет етеді. Басқа ұлтқа қарағанда біздің қазақ қыздарының бойында ізеттілік, ар-ұят, ұялшақтық, үлкенге қызмет көрсету, жан ашу қасиеттері басымырақ сияқты. Осындай қыз балаға тән қасиеттерді қызының бойына сіңіретін ең бірінші - ол анасы.

Адам азса, тәрбиенің жоқтығынан азады, қоғам азса адамдардың тәрбиесіздігінен азады. Балаға дұрыс тәрбие беру қоғамның болашақ дамуының кепілі. Сондықтан да баланың тәрбиесін мектепке тапсырып қоймай, ата-ана, бүкіл қоғам, ақпарат құралдары болып атсалысу

кажет.

Шешім:

Әлеуметтік қамқорлықтағы балалармен жұмыста сынып жетекшілердің жұмыстары жандандырылсын.

Тәрбие және сынып сағаттарын өтуде тәрбие сағаттар мен сынып сағатын өткізу әдістемесін қолдану аясы кеңейтілсін.

Бала тәрбиесінде үштік одақ жұмысы жандандырылсын.

Мектеп-лицей директоры

ДТЖЖО

Хатшы

Ж.Саржанова

Д.Асанова

А.Оразбаева

А.Тотаева

**Д.Н.Менделеев атындағы №15 мектеп-лицейінің сынып жетекшілер ӘБ-
нің отырысының
ХАТТАМАсы
IV-отырыс**

Күні: 08.01.2025ж

Қатысқандар: Директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары
Д.Асанова, А.Оразбаева
Әлеуметтік-педагог
Мектеп психологтары
Сынып жетекшілер

Күн тәртібінде:

- 1.Тәрбие жұмысының жарты жылдық есебі
- 2.Психологиялық қиын жағдайға тап болған жұмыстағы сынып жетекшілердің іс-әрекеті.
- 3.Бірлескен жұмыс бойынша іс-шаралар өткізу.
- 4.Сынып сағаттарының өтілуі.

Тыңдалды:

Қаңтар айының 08.01.2025ж күні мектепте сынып жетекшілердің ӘБ отырысы өткізілді. Жиналысты директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары Д.Асанова ашып, 1-ші жарты жылдық бойынша тәрбие жұмысының есебін беріп кетті. «Тәрбиенің біртұтас бағдарламасы» аясында барлық іс-шаралар жүргізілді. Сыныптарға берілген ашық тәрбие сағаттары өз деңгейінде өткізіліп, оқушылардың бос уақытын тиімді пайдалануды ұйымдастыру бұдан әрі жұмыс барысында да өз жалғасын табатын болады.

Жоғары сынып оқушыларына қыздар және ұлдар ұйымының жұмысы жоспарға сәйкес жүргізіп келеді, ондағы негізгі мақсат кәмелетке толмаған жасөспірімдер арасындағы құқықбұзушылықты, зорлық-зомбылықты, ерте жүктілік пен діни экстремизмнің алдын алу бойынша профилактикалық жұмыстар жүргізілді.

« Біртұтас тәрбие бағдарламасы» аясында ІІ-жарты жылдықта да барлық іс-шаралар өткізілетін болады. Негізгі мақсат іс-шараларды өткізе отырып білім алушылардың бойына құндылықты сіңіру болып табылады.

3-4-ші мәселелер бойынша ДТЖЖО Д.Асанова: Тәрбие саласы мектепте мектептің медбикесімен, АӘД, мектеп психологтары, мектептің әлеуметтік педагогымен және мектептің кітапханашысымен, мектеп инспекторымен бірлескен жоспарлар түзіліп, іс-шаралар жүргізеді. І-ші жарты жылдық бойынша барлық бірлескен жоспарлар орындалды. Бірлескен жоспар бойынша жауапты мамандар І-ші жарты жылдық бойынша есебін беретін болады. І-ші ЖАРТЫ ЖЫЛДЫҚ БОЙЫНША МЕКТЕПТЕ 106 СЫНЫП ОҚЫДЫҚ. Сол 106

сынып бойынша сынып сағаттарының жылдық жоспары мектеп басшысымен бекітіліп, жоспар бойынша сынып сағаттары өткізіліп келді. Мен өзім I-ші ауысым бойынша, А.Абаевна II-ші ауысымдар бойынша сынып сағаттарына апта сайын еніп сабақтарға талдау жасап отырамыз.

Сынып жетекшілер қазіргі кезде орын алып жатқан тұрмыстық зорлық-зомбылық, кәмелетке толмаған жасөспірімдер арасындағы құқықбұзушылық белең алып отырған қоғамда сынып жетекшілердің оқушымен және ата-анамен байланысы өте үлкен рөл ойнайды. Үнемі ата-анамен байланыста болып, баланың жағ күйінен хабардар болыңыздар. II-жарты жылдығымыздың өз дәрежесінде аяқталуы сіздерге тікелей байланысты екенін тағы ескертемін.

Шешім:

1. I-ші жарты жылдық бойынша тәрбие жұмысының есебі қанағаттанарлық деп танылсын.
2. Тәуекел тобындағы оқушымен психологтардың жұмысы жалғасатын болсын.
3. Бірлескен жоспарлар бойынша іс-шаралар өз деңгейінде өткізілсін.
4. Сынып сағаттарында құндылықты дәріптеу қолға алынсын.

№15 мектеп-лицей директоры

 Ж.Саржанова

ДТЖЖО

 Д.Асанова

А.Оразбаева

Хатшы

 А.Тотаева

ХАТТАМАСЫ

V-отырыс

Мерзімі: 28.03.2025ж.

Қатысушылары:

Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары М.Алиева

Директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары Д.Асанова, А.Оразбаева

ӘБ жетекшілері

Сынып жетекшілер

Күн тәртібінде:

1.Бітіруші сыныптарға кәсіптік бағдар беру бойынша жүргізілген жұмыстардың қорытындысы

4.Әр түрлі мәселелер

Тыңдалды:

№15 Д.И.Менделеев атындағы мектеп-лицейінде 28 наурыз күні сынып жетекшілердің ӘБ отырысы болып өтті. Жиналыста директордың оқу жұмысы жөніндегі орынбасары М.Алиева сөз алып, 1-ші мәселе бітіруші сыныптарға кәсіптік бағдар беру бойынша атқарылып жатқан жұмыстармен таныстырып өтті. Мектеп оқушыларының мамандық таңдауда дұрыс бағыт алу мәселесі мектептің психологиялық қызмет аясында жүргізілетін аса жауапты да маңызды жұмыстарының бірі болып отыр. Бала үшін болашақ мамандықты таңдау өмірлік жолын дұрыс таңдаумен бірдей. Өкінішке орай, біз, балалардың таңдауының ақылмен емес, біреудің сөзіне ере отырып немесе ата-анасының ықпалымен «қай жерге оқуға түсу оңай» деген көзқарастармен болып жатқанын байқаймыз. «Осы мамандықты таңдауыма ата-анам себепші болып еді. Енді өз қалауыммен екінші мамандықта оқып жүрмін» – деген сияқты сөздерді күнделікті өмірде жиі есітетініміз анық. Дұрыс таңдалмаған мамандық – мамандық иесінің өзіне ғана емес, қоғамға да кері әсерін тигізетінін ұмытпағанымыз жөн. Соңғы кездегі Білім және ғылым министрлігінің таратқан мәліметіне қарағанда, жоғары оқу орнын бітірген түлектердің 50 пайызы өз мамандығы бойынша жұмыс істемейді екен. Бұл дегеніңіз мемлекеттің болашақ маман даярлауға грант негізінде оқыту үшін ел қазынасынан бөліп жатқан қаражатының 50 пайызы желге ұшады дегенді меңземейді ме? Ата-ананың баланы оқытуға жұмсаған ақшасын былай қойған кезде, Үкіметтен грантқа бөлінетін қыруар қаржының 50 пайызы тиімсіз жұмсалады дегенді білдірмейді ме? Олай болса, 50 пайыз студентті жоғары оқу орындары текке оқытқан болып шықпайды ма?

Әрбір оқушының жеке қабілеттері мен ерекшеліктерін, мүмкіндіктерін, шеберлігін, қызығушылығын ескеріп бағыт-бағдар, жекелеген мамандықтар туралы терең білім беру – біздің басты міндетіміз. Ал, мектебінде қанша оқушы болса сонша оқушының жеке-жеке қабілетін, бейімділігін анықтап, бағыт беріп отыру, мамандықты дұрыс таңдауға жол сілтеу – үлкен мәселе. Кәсіптік бағыттылықты қалыптастырудың адами алғышарттары жоғары кластарда тқалыптасады, бұл кезеңде оқушыларда танымдық қызығушылық дамиды, жеке мәнді мақсат қоя білу талабы, кәсіби мүдде пайда болады. Алайда, жалпы практика талдауы көрсетіп отырғандай, көптеген мектеп түлектері өзін-өзі және таңдаған мамандығын нашар біледі. Бүгінгі күні жасөспірімдердің өзін-өзі тануы арқылы мамандық таңдауда дұрыс бағыт алуы және оған бейімделу мәселесі туындауда. Жеке тұлғаның барлық қабілеттері мен мүмкіндіктерін ашып, оларды салауатты өмір салтына үйретіп, қарым-қатынас мәдениетін қалыптастыру үшін жоғары сынып оқушыларының психологиялық даму ерекшеліктерін ескере отырып, олардың болашақ мамандығын саналы түрде таңдап алуына психолог мамндар көмек көрсетуі керек .

Жастар арасында ғылыми қызметкерлер, педагогикалық, инженерлік-техникалық сияқты мамандықтарға қызығушылық баяу өсуде, ол мамандықтардың жастар арасындағы беделі, абыройы әлі де болса өз дәрежесіне көтеріле қойған жоқ. Мұндай келеңсіз құбылыстарды жою үшін “ерекше педагогикалық тәсілдер, жұмыстың мазмұнды және құқықты формалары қажет болып отыр, жас адамға шынымен көмек көрсететін, қоғамдағы өз орнын табуда көмектесетін жаңаша тәсілдер мен формалар керек болып отыр.

Құқық бұзушылық - Қоғамға зиян келтіретін және заң бойынша жазаланатын қоғамға қарсы әрекет. Құқық бұзушылық: азаматтық (жеке басқа, азаматтың немесе заңды тұлғаның мүлкіне зиян келтіру, азаматтың абыройы мен қадір-қасиетін қаралайтын мәліметтерді тарқату және

т.б.), әкімшілік (үсак бұзақылық жол ережесі тәртібін бұзу), тәртіптік (жұмыстан кешігу, жұмыска бармау және т.б.) теріс қылық және т.т. Құқық бұзушылықтың барынша қауіпті түрі қылмыс болып табылады.

Құқық бұзушылықтар үшін заңмен тиісінше әкімшілік, азаматтық құқықтық, тәртіптік және қылмыстық жауапкершілік қарастырылған.

Азаматтың міндеті — заң талаптарын бұзбау, екінші жағынан өзіне жүктелген міндетін орындау. Өйткені заң дегеніміз - өмірдің нәрі. Заңның мықтылығы атында емес, адалдығы мен әділдігінде. Заңның ең басты максаттарының бірі — қоғамдағы алуан мінезді адамдарды салауатты өмір салтына тәрбиелеу. Заңды білмеу — құқықтық мәдениеттің елеулі кемшілігі. Заңды білмеу, оны бұзу жауапкершіліктен құтқармайды. Осыған байланысты бүгін мен **ҚР 2002 жылғы 8 тамыздағы №345 Баланың құқықтары туралы заңына** тоқталып өтсем деймін.

Бұл заң 10 тарау 53 баптан тұрады. Осы Заң балаларды қоғамдағы толымды өмірге даярлау, олардың қоғамдық мәні бар және шығармашылық белсенділігін дамыту, әлемдік өркениеттің жалпы адамзатқа тән құндылықтары негізінде оларды жоғары имандылық қасиеттерге, елжандылық пен азаматтыққа тәрбиелеу, олардың бойында ұлттық сана-сезімді қалыптастыру принциптерінің басымдығына сүйеніп, баланың Қазақстан Республикасының Конституциясында кепілдік берілген негізгі құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруға байланысты туындайтын қатынастарды реттейді. Бұл заңның 3-тарауы. **БАЛАНЫҢ НЕГІЗГІ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ**

8-бап. Баланың денсаулық сақтауға құқығы

9-бап. Баланың даралық ерекшелікке және оны сақтауға құқылы

10-бап. Баланың өмір сүруге, жеке басының бостандығына, қадір-қасиетіне және жеке өміріне қол сұғылмауға құқығы

11-бап. Баланың сөз және ар-ождан бостандығына, ақпаратқа, қоғамдық өмірге араласуға құқығы

12-бап. Баланың қажетті тұрмыс деңгейіне құқығы

13-бап. Баланың мүліктік құқықтары

14-бап. Баланың тұрғын үйге құқығы

14-1-бап. Жетім балалардың, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың тұрғын үйін сақтауды қамтамасыз ету.

15-бап. Баланың білім алуға құқығы

16-бап. Баланың еңбек бостандығына құқығы

16-1-бап. Баланың экономикалық қанаудан қорғалу құқығы

17-бап. Баланың мемлекеттік көмекке құқығы

18-бап. Мемлекеттік ең төменгі әлеуметтік стандарттарды белгілеу

19-бап. Баланың дем алуға және бос уақытын пайдалануға құқығы

20-бап. Баланың міндеттері

Әрбір бала Қазақстан Республикасының Конституциясын және заңдарын сақтауға, басқа адамдардың құқықтарын, бостандығын, ар-ожданы мен қадір-қасиетін, Республиканың мемлекеттік нышандарын құрметтеуге, еңбекке жарамсыз ата-анасына қамқорлық жасауға, тарихи және мәдени мұралардың сақталуына қам-қарекет жасауға, тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтауға, табиғатты сақтауға және табиғи байлықтарға ұқыпты қарауға міндетті. Тәрбие жұмысын жоспарлау педагог қызыметінің жалпы жүйесіндегі маңызды буын болып саналады. Ойластырып жоспарлау оны дұрыс ұйымдастыруды қамтамасыз етеді. Жұмыс перспективалармен белгілейді, тәрбие жұмысының белгілі бір жүйесін жүзеге асыруға көмектеседі.

Форма үшін ғана емес, жақсы жасалған жоспар педагогтың күнбе-күнгі тәрбие жұмысына көмектеседі. Педагог жоспар жасағанда балалармен тәрбие жұмысының негізгі міндеттерін мазмұнын, формалары мен әдістерін іріктеп алу үшін болып табылатын документтерді пайдаланады. Соңғы шыққан қаулы, бұйрықтар, оқу программасы, оқушыларды тәрбиелеудің үлгі мазмұны, «нысанына» жатады. Мүғалім жоспар жасағанда еліміз үстіміздегі жылы атап өтетін маңызды оқиғаларды ескереді.

Мүғалім өз жұмысын жоспарлағанда мектептің жұмыс жоспарын басшылыққа алады. Бүкіл мектептің істері мен жоспарлары мүғалім жұмысының бір бөлігі болып табылады.

Шешім:

1. Оқушыларға мамандық таңдауда дұрыс бағыт-бағдар беруде мектеп психологтары тарапынан көмектер ұсыну жандандырылсын.
2. Оқушылардың құқықтық сауаттылықтарын арттыруда құқық қорғау ұйымдарының мамандарымен кездесу ұйымдастырылсын.

№15 мектеп-лицей директоры

Ж.Саржанова

ДТЖЖО

Д.Асанова
А.Оразбаева

Д.Асанова

А.Оразбаева

Хатшы

А.Тотаева

А.Тотаева

